

Blok IV: Wektory i geometria

IV.1 Punkty A, B, C, D są kolejnymi wierzchołkami równoległoboku ABCD. Ile różnych, niezerowych wektorów wyznaczają te punkty?

IV.2 Każda para spośród punktów A, B, C, D kwadratu ABCD o boku 2 określa pewien wektor. Wypisz wektory, które:

- a) są zerowe
- b) są przeciwne do wektora $\overrightarrow{CD}$
- c) mają tę samą długość, co wektor $\overrightarrow{CD}$
- d) mają długość $2\sqrt{2}$.

IV.3 W sześciokącie foremnym ABCDEF wyznacz wektory:

- a) o tym samym kierunku, co wektor $\overrightarrow{AE}$
- b) o tej samej długości, co wektor $\overrightarrow{AE}$
- c) o tym samym zwrocie, co wektor $\overrightarrow{AE}$
- d) równe wektorowi $\overrightarrow{AE}$
- e) przeciwne do wektora $\overrightarrow{AE}$.

IV.4 W ośmiokącie foremnym ABCDEFGH każda para punktów określa pewien wektor. Podaj wszystkie wektory:

- a) o tym samym kierunku, co wektor $\overrightarrow{AD}$
- b) o tej samej długości, co wektor $\overrightarrow{AD}$
- c) o tym samym zwrocie, co wektor $\overrightarrow{AD}$
- d) równe wektorowi $\overrightarrow{AD}$
- e) przeciwne do wektora $\overrightarrow{AD}$
- f) prostopadłe do wektora $\overrightarrow{AD}$

IV.5 W dowolnym czworokącie ABCD (nie prostokącie) zaznacz wektor równy:

- a) $\overrightarrow{AD} + \overrightarrow{AB}$
- b) $\overrightarrow{AD} + \overrightarrow{DC}$
- c) $\overrightarrow{BC} + \overrightarrow{AD}$
- d) $\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{BD}$
- e) $\overrightarrow{AB} - \overrightarrow{DC}$

IV.6 Narysuj dwa dowolne, niezerowe wektory $\vec{u}$, $\vec{w}$. Graficznie znajdź wektor $\vec{z}$ równy odpowiednio:

- a) $\vec{u} + \vec{w}$
- b) $\vec{u} - \vec{w}$
- c) $\vec{u} + 2\vec{w}$
- d) $2\vec{u} - \vec{w}$

IV.7 Narysuj dwa jakiegokolwiek wektory $\vec{u}$ i $\vec{v}$. Znajdź wektor $\vec{w}$ (graficznie), gdy:

- a) $\vec{w} = 2\vec{u}$
- b) $\vec{w} = -3\vec{v}$
- c) $\vec{w} = \frac{1}{2}\vec{u} - 2\vec{v}$
- d) $\vec{w} = 1,5\vec{u}$
- e) $\vec{w} = -4\vec{v}$
- f) $\vec{w} = 2,5\vec{u} - 3,5\vec{v}$

IV.8 Punkty A, B, C, D, E są kolejnymi wierzchołkami pięciokąta ABCDE. Znajdź wektory:

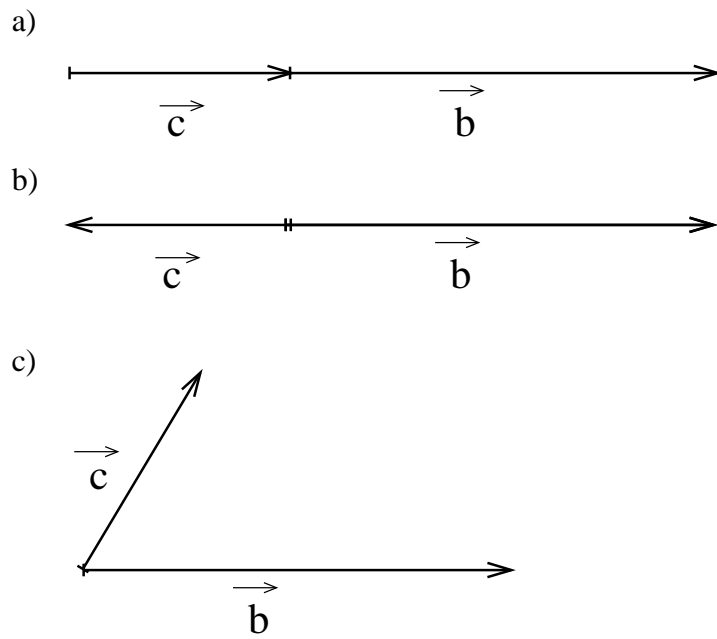
- a) $(\overrightarrow{AB} + \overrightarrow{BC}) + \overrightarrow{CD}$
- b) $\overrightarrow{AC} - \overrightarrow{EC}$
- c) $\overrightarrow{AD} - \overrightarrow{CD}$
- d) $[(\overrightarrow{AB} + \overrightarrow{BC}) + (\overrightarrow{CD} + \overrightarrow{DE})] + \overrightarrow{EA}$

IV.9 Punkty A, B, C, D są kolejnymi wierzchołkami równoległoboku ABCD. Wykaż, że:

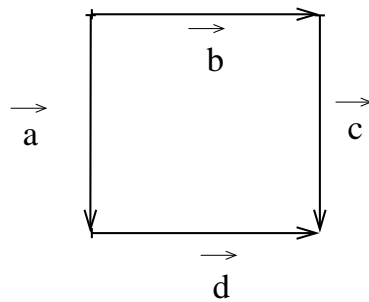
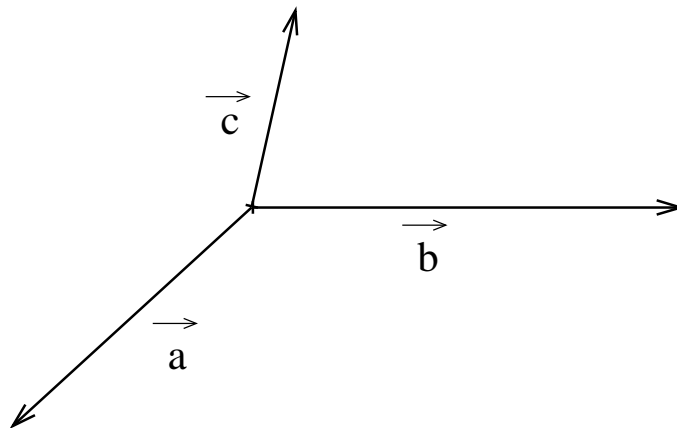
- a) $\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{BD} = 2\overrightarrow{BC}$
- b) $\overrightarrow{AC} - \overrightarrow{BD} = 2\overrightarrow{DC}$

IV.10 Narysuj wektor $\vec{a}$ mając dane wektory $\vec{b}$ i $\vec{c}$, jeśli: $\vec{c} = \vec{a} - \vec{b}$ (przypadki a), b), c), Rys. 1).

IV.11 Znajdź sumę wektorów leżących w tej samej płaszczyźnie (Rys. 2):

Rysunek 1: Znajdź wektor $\vec{a}$, jeśli $\vec{c} = \vec{a} - \vec{b}$

Rysunek 2: Znajdź sumę wektorów

a) $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$

b) $\vec{a} + \vec{b} + \vec{c} + \vec{d}$

IV.12 Sprawdź analitycznie i geometrycznie tożsamości:

a) $\vec{a} + \frac{\vec{b} - \vec{a}}{2} = \frac{\vec{a} + \vec{b}}{2}$

b) $\frac{\vec{a} + \vec{b}}{2} + \frac{\vec{b} - \vec{a}}{2} = \vec{b}$

IV.13 Wektory $\vec{a}$, $\vec{b}$ i $\vec{c}$ są bokami trójkąta. Wyznacz środkowe tego trójkąta w zależności od wektorów $\vec{a}$, $\vec{b}$ i $\vec{c}$.

IV.14 Niech ABC będzie dowolnym trójkątem, punkt D — środkiem boku AB. Wyznacz wektor $\overrightarrow{CD}$ w zależności od wektorów $\overrightarrow{CA}$ i $\overrightarrow{CB}$.

IV.15 Wyznacz wektor $\overrightarrow{AC}$ w zależności od wektora $\overrightarrow{AB}$, gdy:

a) dane są wektory współliniowe $\overrightarrow{AB}$ i $\overrightarrow{BC}$ takie, dla których $\overrightarrow{AB} - 3\overrightarrow{BC} = \vec{0}$

b) dane są wektory współliniowe $\overrightarrow{AB}$ i $\overrightarrow{BC}$ takie, dla których $\overrightarrow{AB} + 3\overrightarrow{BC} = \vec{0}$

IV.16 Dany jest prostokąt ABCD, przy czym wektor $\overrightarrow{AB} = 3\vec{p}$ oraz $\overrightarrow{AD} = 4\vec{q}$. Wyznacz wektory $\overrightarrow{AM}$, $\overrightarrow{AN}$ i $\overrightarrow{MN}$ w zależności od wektorów $\vec{p}$ i $\vec{q}$, jeżeli M i N są odpowiednio środkami boków CD i BC.

IV.17 Na prostej k dane są punkty A i B. Dla jakiego punktu C zachodzi równość $\overrightarrow{AC} + \overrightarrow{BC} = \vec{0}$?

IV.18* Mając dany sześciokąt foremny ABCDEF przedstaw wektory $\overrightarrow{BD}$, $\overrightarrow{AD}$, $\overrightarrow{BE}$, $\overrightarrow{FC}$ w postaci kombinacji liniowej wektorów $\overrightarrow{AB}$ i $\overrightarrow{BC}$.

IV.19 Mamy trzy wektory odpowiadające wysokość, długości i szerokości sali zaczepione w danym rogu sali. Wskaż wektor wypadkowy.

IV.20 Jaki warunek muszą spełniać niezerowe wektory $\vec{u}$ i $\vec{v}$, aby zachodziła równość:

a) $|\vec{u} + \vec{v}| = |\vec{u}| + |\vec{v}|$

c) $|\vec{u} - \vec{v}| = ||\vec{u}| - |\vec{v}||$

b) $|\vec{u} - \vec{v}| = |\vec{u}| - |\vec{v}|$

d) $|\vec{u} + \vec{v}| = |\vec{u}| - |\vec{v}|$

IV.21* Narysuj dwa nierównoległe wektory $\vec{u}$ i $\vec{v}$ oraz trzeci wektor $\vec{w}$. Przedstaw $\vec{w}$ w postaci sumy dwóch wektorów, z których jeden jest równoległy do $\vec{u}$, a drugi do $\vec{v}$. Czy dla każdego niezerowego wektora $\vec{w}$ zadanie ma rozwiązanie? Jaki stąd wniosek?

IV.22 Pokazać, że wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$ leżące na płaszczyźnie są liniowo niezależne wtedy i tylko wtedy gdy nie są współliniowe.

IV.23* Pokazać, że wektory $\vec{a}$, $\vec{b}$, $\vec{c}$ leżące w przestrzeni są liniowo niezależne wtedy i tylko wtedy gdy nie są współpłaszczyznowe.

IV.24 Wektory $\vec{f}_1$ i $\vec{f}_2$ są liniowo niezależne na płaszczyźnie. Uzasadnić, że następujące wektory są również liniowo niezależne.

a) $\vec{f}_1$ i $-\vec{f}_2$

c) $2\vec{f}_1 - \vec{f}_2$ i $\vec{f}_1 - 2\vec{f}_2$

b) $\vec{f}_1 - \vec{f}_2$ i $\vec{f}_1 + \vec{f}_2$

d) $\vec{f}_1 + \vec{f}_2$ i $\vec{f}_2$

IV.25 Wektory $\vec{f}_1$, $\vec{f}_2$, $\vec{f}_3$ są liniowo niezależne w przestrzeni. Uzasadnić, że następujące wektory są również liniowo niezależne.

a) $\vec{f}_1$, $-\vec{f}_2$, $\vec{f}_3$

c) $2\vec{f}_1 - \vec{f}_2 + \vec{f}_3$, $\vec{f}_1 - 2\vec{f}_2 - \vec{f}_3$, $2\vec{f}_1 - \vec{f}_2 - \vec{f}_3$

b) $\vec{f}_1 - \vec{f}_2$, $\vec{f}_1 + \vec{f}_2$, $\vec{f}_3$

d) $\vec{f}_1 + \vec{f}_2$, $\vec{f}_2$, $-\vec{f}_3$

IV.26 Wektory $\vec{f}_1$ i $\vec{f}_2$ są liniowo niezależne oraz $\vec{f}_3 = 3\vec{f}_1 - 2\vec{f}_2$. Czy układ wektorów $\vec{f}_1, \vec{f}_2, \vec{f}_3$ stanowi bazę w przestrzeni? Odpowiedź uzasadnić.

IV.27 Oblicz współrzędne wektorów $\overrightarrow{AB}$ i $\overrightarrow{BA}$, jeśli:

- a) $A(-2, 1), B(-3, -5)$ c) $A(1, 1), B(6, 6)$ e) $A(-2, 3, 0), B(0, 2, -3)$
 b) $A(0, 0), B(5, -2)$ d) $A(1, 0, -2), B(2, -1, 6)$ f) $A(2, 0, 1), B(-2, 1, 3)$

IV.28 Oblicz współrzędne punktu A , jeśli $\overrightarrow{AB} = [-5, 4]$, a $B(1, -3)$.

IV.29 Dane są punkt $A = (-2, 3)$ i wektor $\vec{a} = [3, 4]$. Znajdź współrzędne takiego punktu B , dla którego:

- a) $\overrightarrow{AB} = \vec{a}$ c) $\overrightarrow{AB} = 2\vec{a}$
 b) $\overrightarrow{AB} = -\vec{a}$ d) $2\overrightarrow{AB} = \vec{a}$

IV.30 Dane są punkty $A = (1, 2), B = (3, 6)$. Znajdź punkt C taki, dla którego:

- a) $\overrightarrow{AB} = \overrightarrow{BC}$ d) $\overrightarrow{AB} = 2\overrightarrow{BC}$ g) $\overrightarrow{AC} = \overrightarrow{BC}$
 b) $\overrightarrow{AB} = -\overrightarrow{BC}$ e) $\overrightarrow{AC} = \overrightarrow{CB}$
 c) $\overrightarrow{AB} = -\frac{1}{2}\overrightarrow{BC}$ f) $\overrightarrow{AC} = 2\overrightarrow{CB}$

IV.31 Znajdź długość wektora:

- a) $\vec{a} = (2, 4, 1)$.   e) $\vec{a} = (\frac{2}{3}, -1, 2)$.   i) $\vec{a} = (-2, -2\frac{1}{3}, \frac{2}{3})$.
 b) $\vec{a} = (\frac{1}{2}, 0, -2)$.   f) $\vec{a} = (0, -2, \frac{2}{3})$.   j) $\vec{a} = (1, 0, \frac{1}{4})$.
 c) $\vec{a} = (-1, 2, \frac{5}{2})$.   g) $\vec{a} = (-1\frac{1}{3}, -2, 1)$.   k) $\vec{a} = (3, 2, 4)$. %
 d) $\vec{a} = (-\frac{1}{3}, 3, -1\frac{1}{2})$.   h) $\vec{a} = (2, 0, 1)$.   l) $\vec{a} = (2, 3, \sqrt{3})$.

IV.32 Wyznacz sumę wektorów $\vec{a}$ i $\vec{b}$. Oblicz ich długości oraz długość ich sumy.

- a) $\vec{a} = [4, 3], \vec{b} = [-3, 1]$ d) $\vec{a} = [-1, 0, 1], \vec{b} = [-2, 3, -2]$
 b) $\vec{a} = [3, 1], \vec{b} = [6, 2]$ e) $\vec{a} = [-1, 1, 1], \vec{b} = [-2, 0, -1]$
 c) $\vec{a} = [1, 1, -1], \vec{b} = [2, 4, -2]$

IV.33 Zaznacz na płaszczyźnie wektor $\vec{u}$ o początku w dowolnym punkcie i oblicz jego długość, gdy:

- a) $\vec{u} = [2, 1]$ c) $\vec{u} = [-4, -3]$ e) $\vec{u} = [-2, 0]$
 b) $\vec{u} = [-3, 2]$ d) $\vec{u} = [0, 5]$

IV.34 Dane są trzy punkty A, B, C . Przedstaw wektor $\overrightarrow{OA} = \vec{a}$ jako kombinację liniową wektorów $\overrightarrow{OB} = \vec{b}$ i $\overrightarrow{OC} = \vec{c}$, gdzie O jest początkiem układu współrzędnych, jeśli

- a) $A = (5, 2), B = (1, 4), C = (-2, -1)$ d) $A = (1, -2), B = (-1, 3), C = (3, -1)$.
 b) $A = (-1, 1), B = (2, -1), C = (0, -1)$ e) $A = (-2, 2), B = (3, 1), C = (-2, 4)$.
 c) $A = (0, 1), B = (1, -1), C = (3, 2)$

IV.35 Sprawdź, czy podane wektory są liniowo niezależne

a) $\overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{AC}$

b) $\overrightarrow{AB} \cdot \overrightarrow{BC}$

c) $\overrightarrow{AC} \cdot \overrightarrow{CD}$

IV.48 Znaleźć długość wektora $\vec{a} = 3\vec{m} - 4\vec{n}$ wiedząc, że $\vec{m} \perp \vec{n}$ i są to wektory jednostkowe.

IV.49 Wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$ tworzą kąt 120° , przy czym $|\vec{b}| = 2|\vec{a}|$. Znajdź taką liczbę x , dla której wektory $\vec{a} + x\vec{b}$ i $\vec{a} - \vec{b}$ są ortogonalne.

IV.50 Oblicz iloczyn skalarny wektorów $\vec{a}$ i $\vec{b}$, jeżeli:

a) $|\vec{a}| = 5$, $|\vec{b}| = 6$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{6}$

c) $|\vec{a}| = 1$, $|\vec{b}| = 5$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \pi$

b) $|\vec{a}| = 2$, $|\vec{b}| = 4$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{2\pi}{3}$

IV.51 Oblicz iloczyn skalarny wektorów:

a) $3\vec{p} - 2\vec{q}$ i $\vec{p} - 5\vec{q}$, jeżeli $\vec{p}$ i $\vec{q}$ są jednostkowymi wektorami ortogonalnymi

b) $4\vec{a} - \vec{b}$ i $2\vec{a} + 3\vec{b}$, jeżeli $|\vec{a}| = 2$, $|\vec{b}| = 3$ oraz $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = 120^\circ$

c) $6\vec{a} + \vec{b}$ i $\vec{a} - 2\vec{b}$, jeżeli $|\vec{a}| = |\vec{b}| = 1$ oraz $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = 60^\circ$

IV.52 Oblicz $(\vec{a} + \vec{b})^2$, jeżeli:

a) $|\vec{a}| = 1$, $|\vec{b}| = 5$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = 60^\circ$

b) $|\vec{a}| = 2\sqrt{3}$, $|\vec{b}| = 2$, $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = 150^\circ$

IV.53 Kąt między wektorami $\vec{a}$ i $\vec{b}$ jest równy 120° oraz $|\vec{a}| = 3$ i $|\vec{b}| = 2$. Znajdź:

a) $\vec{a} \cdot \vec{b}$

c) $(\vec{a} - \vec{b})^2$

b) $(\vec{a} + \vec{b})^2$

d) $(\vec{a} + 2\vec{b}) \cdot (2\vec{a} - \vec{b})$

IV.54 Wektor $\vec{a}$ tworzy z osiami OX i OY kąty 60° i 120° . Oblicz jego współrzędne, jeżeli $|\vec{a}| = \sqrt{2}$.

IV.55 Motorówka płynie po rzece z prędkością $\vec{v}$. Prędkość własna motorówki $\vec{v}_1$ jest większa, niż prędkość prądu rzeki $\vec{v}_2$, tzn. $|\vec{v}_1| > |\vec{v}_2|$. Podaj ilustrację graficzną wektora prędkości $\vec{v}$, gdy motorówka płynie w górę rzeki i gdy płynie w dół rzeki (2 oddzielne rysunki).

IV.56 Jaki jest kąt między wektorami $\vec{a}$ i $\vec{b}$, jeśli wiadomo, że $\vec{a} + \vec{b} = \vec{0}$ oraz $|\vec{a}| \neq 0$.

IV.57 Dla jakiej wartości parametru m zachodzi $\vec{b} = m\vec{a}$, jeśli $|\vec{b}| = 2|\vec{a}|$ (przy czym $|\vec{a}| \neq 0$).

IV.58 Dwie siły zaczepione w tym samym punkcie działają w kierunkach prostopadłych. Każda z nich ma wartość 10 N. Narysuj wektor siły wypadkowej oraz oblicz jego wartość.

IV.59 Oblicz iloczyn skalarny wektorów $\vec{a}$ i $\vec{b}$, jeśli:

a) $\vec{a} = [1, 2, -1]$, $\vec{b} = [-1, 1, -2]$

d) $\vec{a} = [1, 3, 4]$, $\vec{b} = [2, 6, 8]$

b) $\vec{a} = [1, 3, -5]$, $\vec{b} = [4, -2, -1]$

e) $\vec{a} = [0, 3, -1]$, $\vec{b} = [1, 2, 6]$

c) $\vec{a} = [-1, 0, 2]$, $\vec{b} = [3, -1, 1]$

f) $\vec{a} = [0, 2, 0]$, $\vec{b} = [4, 0, 9]$

IV.60 Znajdź iloczyn skalarny następujących wektorów:

a) $\vec{a} = (2, 1, 0)$, $\vec{b} = (-1, 0, \frac{1}{2})$.

d) $\vec{a} = (-3, 1, 2)$, $\vec{b} = (0, \frac{1}{3}, -1)$.

b) $\vec{a} = (-1, 1, 3)$, $\vec{b} = (-3, 2, \frac{1}{3})$.

e) $\vec{a} = (2, 3, -\frac{5}{2})$, $\vec{b} = (\frac{4}{3}, \frac{1}{3}, 0)$.

c) $\vec{a} = (0, -\frac{1}{4}, -2\frac{1}{2})$, $\vec{b} = (1, 2, -3)$.

f) $\vec{a} = (-2, 1, -3)$, $\vec{b} = (0, -2\frac{1}{3}, 1)$.

g) $\vec{a} = (5, 4, -1), \vec{b} = (\frac{1}{5}, \frac{1}{4}, 2).$

j) $\vec{a} = (0, 1, \frac{3}{4}), \vec{b} = (-2\frac{1}{3}, 3, 5).$

h) $\vec{a} = (-1\frac{1}{3}, -2, 1), \vec{b} = (\frac{1}{2}, -\frac{7}{3}, -1).$

k) $\vec{a} = (-2\frac{1}{3}, \frac{3}{5}, 1), \vec{b} = (2, 1, \frac{1}{2}).$

i) $\vec{a} = (-1, 2, \frac{5}{3}), \vec{b} = (\frac{3}{7}, -2\frac{1}{2}, 1).$

l) $\vec{a} = (1\frac{2}{3}, \frac{5}{2}, \frac{2}{3}), \vec{b} = (\frac{3}{5}, \frac{2}{5}, -3).$

IV.61 Znajdź współrzędne wektora $\vec{b}$ współliniowego z wektorem $\vec{a}$, gdy:

a) $\vec{a} = [2, -3], \vec{a} \cdot \vec{b} = -26$

b) $\vec{a} = [-1, 1, -2], \vec{a} \cdot \vec{b} = 12$

IV.62 Wektor $\overrightarrow{AB}$ o początku w punkcie $A = (1, 1, 1)$ i długości $5\sqrt{3}$ tworzy z osiami jednakowe kąty ostre. Znajdź współrzędne punktu B .

IV.63 Dane są wektory $\vec{a} = [1, 3]$ i $\vec{b} = [-2, 1]$. Znajdź wektor $\vec{x}$ prostopadły do wektora $\vec{a}$ i taki, że $\vec{b} \cdot \vec{x} = 7$.

IV.64 Oblicz kąt φ zawarty między:

a) wektorami $\vec{a} = [2, 3, -1]$ i $\vec{b} = [13, -6, 8]$

b) wektorami $\vec{c} = 4\vec{a} + \vec{b}$ i $\vec{d} = -\frac{1}{4}\vec{a} + \frac{7}{4}\vec{b}$, jeśli $\vec{a} = [-1, 1]$ i $\vec{b} = [1, 3]$

c) przekątnymi równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{a} = 2\vec{i} + \vec{j} - \vec{k}$, $\vec{b} = \vec{i} + \vec{j} + 2\vec{k}$

IV.65 Dane są wektory $\vec{a} = [5, -6, 1]$, $\vec{b} = [-4, 3, 1]$ i $\vec{c} = [1, 2, -3]$. Znajdź wartość wyrażenia $3\vec{a}^2 - 2\vec{a} \cdot \vec{b} + \vec{b} \cdot \vec{c} - 2\vec{c}^2$.

IV.66 Dane są wektory $\vec{a} = [5, -6, 1]$, $\vec{b} = [-4, 3, 1]$ i $\vec{c} = [1, 2, -3]$. Oblicz iloczyn skalarny wektorów $2\vec{a} - \vec{b}$ i $\vec{a} - 2\vec{b} + \vec{c}$.

IV.67 Dane są trzy punkty $A = (1, -2)$, $B = (2, 4)$ i $C = (0, 3)$. Znajdź cosinus kąta zawartego między środkowymi trójkąta ABC poprowadzonymi z wierzchołków A i C .

IV.68 Znajdź długość wektora $\vec{a}$, jeśli:

a) $\vec{a} = 6\vec{p} - 8\vec{q}$ oraz $\vec{p}$ i $\vec{q}$ są wektorami jednostkowymi i ortogonalnymi

b) $\vec{a} = 5\vec{p} - 4\vec{q}$ oraz $|\vec{p}| = 2$, $|\vec{q}| = 5$ oraz $\angle(\vec{p}, \vec{q}) = 120^\circ$

IV.69 Dane są wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$, przy czym $|\vec{a}| = 1$, $|\vec{b}| = 2$ oraz $\angle(\vec{a}, \vec{b}) = \frac{\pi}{3}$. Znajdź długość wektora $\vec{c} = 3\vec{a} - \vec{b}$.

IV.70 Znajdź długość przekątnych równoległoboku zbudowanego na wektorach:

a) $\vec{a} = 2\vec{p} + \vec{q}$ i $\vec{b} = 2\vec{p} - \vec{q}$, gdzie $\vec{p}$ i $\vec{q}$ są wektorami jednostkowymi tworzącymi kąt 60° .

b) $\vec{a} = 5\vec{m} + 2\vec{n}$ i $\vec{b} = \vec{m} - 3\vec{n}$, jeżeli $|\vec{m}| = 2\sqrt{2}$, $|\vec{n}| = 3$ i $\angle(\vec{m}, \vec{n}) = 45^\circ$.

IV.71 Oblicz wartość wyrażenia $\vec{a}^2 + 3\vec{a} \cdot \vec{b} - 2\vec{b} \cdot \vec{c} + 1$, jeśli $\vec{a} = 4\vec{p} - \vec{q}$, $\vec{b} = \vec{p} + 2\vec{q}$, $\vec{c} = 2\vec{p} - 3\vec{q}$, $|\vec{p}| = |\vec{q}| = 1$ oraz $\angle(\vec{p}, \vec{q}) = 90^\circ$.

IV.72 W pewnym punkcie przyłożono dwie siły $\vec{P}$ i $\vec{Q}$ działające pod kątem 120° względem siebie, przy czym $|\vec{P}| = 7$ i $|\vec{Q}| = 4$. Znaleźć wartość siły wypadkowej $\vec{R}$.

IV.73 Oblicz iloczyny skalarne $\vec{a} \cdot \vec{b}$ jeśli:

a) $\vec{a} = 3\vec{i} + 4\vec{j}$, $\vec{b} = -\vec{i} + 2\vec{j}$, $\vec{i}$ i $\vec{j}$ są jednostkowe i prostopadłe do siebie.

b) $\vec{a} = 2\vec{p} + 3\vec{r}$, $\vec{b} = \frac{1}{2}\vec{p} - \vec{r}$, kąt $(\vec{p}, \vec{r}) = 45^\circ$, $\vec{p}$ i $\vec{r}$ są jednostkowe.

c) $\vec{a} = \vec{i} + \vec{j} + \vec{k}$, $\vec{b} = 2\vec{i} - 2\vec{j} - 2\vec{k}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{k}$, $\vec{j} \perp \vec{k}$, $i = j = k = 1$

IV.74 Dla jakiego parametru $m \in \mathbb{R}$ wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$ są względem siebie prostopadłe?

a) $\vec{a} = 3\vec{i} + 2\vec{j}$, $\vec{b} = \vec{i} - m\vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $i = j = 1$

b) $\vec{a} = (m - 1)\vec{i} + 3\vec{j}$, $\vec{b} = (m + 1)\vec{i} + 4\vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $i = j = 1$

c) $\vec{a} = (m - 1)\vec{i} - \vec{j}$, $\vec{b} = \vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $i = j = 1$

d) $\vec{a} = 2\vec{i} - 2\vec{j} - 2\vec{k}$, $\vec{b} = 3\vec{i} + m\vec{j} - 4\vec{k}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{k}$, $\vec{j} \perp \vec{k}$, $i = j = k = 1$

e) $\vec{a} = \vec{i} + 2\vec{j} + 3\vec{k}$, $\vec{b} = m\vec{i} + (m + 1)\vec{j} - 4\vec{k}$, $\vec{i} \perp \vec{j}$, $\vec{i} \perp \vec{k}$, $\vec{j} \perp \vec{k}$, $i = j = k = 1$

IV.75* Jaki kąt tworzą wektory jednostkowe $\vec{s}$ i $\vec{t}$, gdy wektory $\vec{p} = \vec{s} + 2\vec{t}$, $\vec{q} = 5\vec{s} - 4\vec{t}$ są wzajemnie prostopadłe?

IV.76 Położenia planet względem gwiazdy dane są przez wektory $\vec{r}_1$ oraz $\vec{r}_2$. (Składowe wektorów wodzących wyrażone są w jednostkach astronomicznych.) Znajdź odległość pomiędzy planetami (w j.a.).

a) $\vec{r}_1 = (1, 2, 3)$, $\vec{r}_2 = (2, 3, 1)$.

e) $\vec{r}_1 = (0, 1, 0)$, $\vec{r}_2 = (6, 1, -1)$.

b) $\vec{r}_1 = (0, 2, 3)$, $\vec{r}_2 = (-1, 0, \frac{1}{2})$.

f) $\vec{r}_1 = (-2, 0, -1)$, $\vec{r}_2 = (4, -2, 1)$.

c) $\vec{r}_1 = (-1, 2, 0)$, $\vec{r}_2 = (4, 5, 0)$.

g) $\vec{r}_1 = (\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, 0)$, $\vec{r}_2 = (5, 6, -1)$.

d) $\vec{r}_1 = (\frac{1}{2}, -\frac{3}{2}, 1)$, $\vec{r}_2 = (4, -5, 0)$.

h) $\vec{r}_1 = (0, -\frac{1}{2}, -1)$, $\vec{r}_2 = (3, 2, -1)$.

IV.77 Oblicz wysokość dębu "Bartek", jeśli wiadomo, że jego cień ma długość 38,6 m wtedy, gdy promienie słoneczne padają pod kątem 35° .

IV.78 Pod jakim kątem padają promienie słoneczne, jeśli kij o długości 162 cm ustawiony prostopadłe do powierzchni ziemi, rzuca cień o długości 200 cm?

IV.79 Jaką długość ma deska, która oparta pod kątem 30° do powierzchni ziemi, sięga wysokości 3 m?

IV.80 Na jaką wysokość wejdziemy, jeśli pokonany drogę 2 km (w linii prostej) wznoszącą się równomiernie pod kątem 15° ?

IV.81* Obserwator o wzroście 180 cm dwukrotnie zmierzył kąt wzniesienia wieży: raz w punkcie A, drugi raz w punkcie B. Pierwszy pomiar wynosił 63° , zaś drugi 49° . Wiedząc, że punkt B oddalony jest od punktu A o 26 m i zakładając, że wieża znalazła się na prostej AB, oblicz wysokość wieży.

IV.82* Statek pasażerski płynie z prędkością 20 węzłów w kierunku wschodnio-południowo-wschodnim (ESE), tzn. w kierunku, który oddchyła się od wschodu o $22^\circ 30'$ na południe. O godzinie 13:05 dostrzegł w odległości 12 mil morskich na swoim kursie zbiornikowiec płynący na wschód z prędkością 8 węzłów. O której godzinie statek pasażerski będzie znajdował się dokładnie na południe od zbiornikowca?

IV.83 Jakim trójkątem jest trójkąt o długościach boków 3 cm, 4 cm i 6 cm.

IV.84 Oblicz pole trójkąta ABC wiedząc, że: $|AB| = c$, kąt $CAB = \alpha$ i kąt $CBA = \beta$.

IV.85 Korzystając z twierdzenia sinusów oblicz pole:

a) kwadratu, którego przekątna ma długość a .

b) prostokąta, którego przekątna ma długość d , a kąt między przekątnymi ma miarę α .

IV.86 Udowodnij twierdzenie kosinusów korzystając z własności iloczynu skalarnego

IV.87 W trójkącie prostokątnym o przyprostokątnych $AC = 8$ i $BC = 6$ obrano na boku AC punkt D tak, że $CD : DA = 3 : 5$. Znajdź cosinus kąta zawartego między $\vec{BD}$ i $\vec{DA}$.

IV.88 W trójkącie równoramiennym ABC , w którym $AC = BC = 8$ obrano na boku AC punkt E tak, aby $CE : AE = 3 : 1$. Znajdź cosinus kąta zawartego między wektorami $\vec{BA}$ i $\vec{BE}$.

IV.89 W trójkącie ABC dane są $|\angle A| = 80^\circ$, $|\angle B| = 55^\circ$ oraz $|AB| = 10$. Oblicz długość promienia okręgu opisanego na tym trójkącie.

IV.90 Oblicz długość promienia okręgu opisanego na trójkącie ABC , zakładając, że jeden z boków trójkąta ma długość $a = 4\sqrt{7}$ i $\cos \alpha = -\frac{\sqrt{2}}{3}$.

IV.91 Z wierzchołka A trójkąta ABC , którego boki mają długości a, b, c poprowadzono półprostą przecinającą bok BC w punkcie D . Podzieliła ona trójkąt ABC na dwa trójkąty. Wykazać, że stosunek promieni okręgów opisanych na tych trójkątach nie zależy od kąta, jaki tworzy półprosta z bokiem BC .

IV.92 W trójkącie dane są długości boków $a = 5$, $b = 4$ oraz kąt $\gamma = 150^\circ$. Obliczyć długość trzeciego boku tego trójkąta i długość promienia opisanego na nim okręgu.

IV.93* W równoległoboku kąt ostry ma miarę 60° , a stosunek kwadratu długości krótszej przekątnej do kwadratu długości dłuższej przekątnej wynosi $19 : 39$. Obliczyć stosunek długości boków równoległoboku.

IV.94 W trójkącie ABC dane są $|\angle A| = 80^\circ$, $|\angle B| = 40^\circ$. Promień okręgu opisanego na tym trójkącie ma długość 12. Oblicz długość boku $|AB|$.

IV.95 W trójkącie ABC dane są $\sin \alpha = \frac{1}{5}$, $\cos \beta = \frac{3}{5}$ i $|BC| = 8$. Wyznacz długość boku $|AC|$.

IV.96 Oblicz długość przekątnych równoległoboku, jeśli jego boki mają miarę $a = 2\sqrt{3}$, $b = 3\sqrt{2}$, a kąt ostry ma miarę $\frac{\pi}{4}$.

IV.97 Dane są wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$. Znajdź wektor $\vec{c} = \vec{a} \times \vec{b}$.

a) $\vec{a} = (1, 2, 3), \vec{b} = (-2, 1, 1)$.

e) $\vec{a} = (1, 0, 0), \vec{b} = (0, 1, 0)$.

b) $\vec{a} = (0, -2, 1), \vec{b} = (2, -1, 3)$.

f) $\vec{a} = (-2, 3, -1), \vec{b} = (0, 3, -2)$.

c) $\vec{a} = (1, 2, -1), \vec{b} = (-2, -4, 2)$.

g) $\vec{a} = (-1, 2, 0), \vec{b} = (\frac{1}{2}, 0, -2)$.

d) $\vec{a} = (\frac{1}{2}, 2, 1), \vec{b} = (0, 2, -2)$.

h) $\vec{a} = (0, 3, 2), \vec{b} = (1, -2, 0)$.

IV.98 Oblicz iloczyn wektorowy podanych par wektorów:

a) $\vec{a} = [-1, 3, 2], \vec{b} = [-1, 2, -5]$

d) $\vec{u} = 2\vec{i} - 3\vec{k}, \vec{v} = \vec{i} + \vec{j} - 4\vec{k}$

b) $\vec{p} = 2\vec{j} + \vec{k}, \vec{q} = \vec{i} - \vec{j} + 3\vec{k}$

e) $\vec{a} = [4, 0, -2], \vec{b} = [2, -2, \frac{1}{2}]$

c) $\vec{a} = [-3, 2, 0], \vec{b} = [1, 5, -2]$

f) $\vec{x} = 2\vec{i} + \vec{j} + \vec{k}, \vec{y} = \vec{i} + 3\vec{j} + 4\vec{k}$

IV.99 Znajdź współrzędne wektora $\vec{c} = \vec{a} \times \vec{b}$ dla następujących wektorów $\vec{a}$ i $\vec{b}$

a) $\vec{a} = (1, 2, 0), \vec{b} = (3, \frac{1}{2}, 0)$.

e) $\vec{a} = (-2\frac{1}{2}, 1\frac{1}{2}, -\frac{2}{5}), \vec{b} = (-1, -\frac{1}{2}, -1\frac{1}{2})$,

b) $\vec{a} = (\frac{2}{5}, -1, 3), \vec{b} = (2, 1, \frac{1}{2})$,

f) $\vec{a} = (1\frac{1}{2}, -1\frac{1}{4}, \frac{1}{4}), \vec{b} = (-2\frac{1}{4}, -2\frac{1}{2}, 0)$,

c) $\vec{a} = (-1, 0, 3\frac{1}{2}), \vec{b} = (1, \frac{1}{4}, -2)$,

g) $\vec{a} = (-\frac{2}{5}, \frac{1}{4}, 1), \vec{b} = (-3, 3\frac{1}{2}, \frac{1}{3})$,

d) $\vec{a} = (\frac{1}{4}, 1, -2), \vec{b} = (0, -2, -1)$.

h) $\vec{a} = (1, 0, 0), \vec{b} = (3, -\frac{1}{2}, -1\frac{1}{2})$.

IV.100 Dane są wektory $\vec{a}$ i $\vec{b}$. Znajdź wzór na wektor $\vec{a}_{\parallel}$, będący rzutem wektora $\vec{a}$ na kierunek wektora $\vec{b}$.

IV.101 Dla podanych wektorów $\vec{a}$ i $\vec{b}$, rozłóż wektor $\vec{a}$ na składowe równoległą $\vec{a}_{\parallel}$ oraz prostopadłą $\vec{a}_{\perp}$ do wektora $\vec{b}$

a) $\vec{a} = [1, 2, 0]$, $\vec{b} = [3, 1, 0]$.

e) $\vec{a} = [-1, \frac{1}{2}, 2]$, $\vec{b} = [1, 2, -1]$.

b) $\vec{a} = [2, -1, 3]$, $\vec{b} = [2, 1, \frac{1}{2}]$.

f) $\vec{a} = [-\frac{1}{2}, 1, 0]$, $\vec{b} = [-2, \frac{1}{2}, -1]$.

c) $\vec{a} = [-1, 0, 3\frac{1}{2}]$, $\vec{b} = [1, 2, -2]$.

g) $\vec{a} = [0, 0, -1]$, $\vec{b} = [1, 1, -2]$.

d) $\vec{a} = [\frac{1}{2}, 1, -2]$, $\vec{b} = [0, -2, -1]$.

h) $\vec{a} = [-2, 2, 1]$, $\vec{b} = [-1, 3, -2]$.

i) $\vec{a} = [2, 1, -1]$, $\vec{b} = [1, 2, 1]$.

IV.102 Dane są trzy punkty $A = (1, 1, 1)$, $B = (2, -3, 2)$ i $C = (-1, 2, -1)$. Znajdź rzut $\vec{x}$ wektora $\overrightarrow{AD}$ na oś o kierunku wektora $\overrightarrow{AB}$, jeżeli D jest środkiem odcinka BC .

IV.103 Dany jest trójkąt o wierzchołkach $A = (-1, 4)$, $B = (-4, 0)$ i $C = (3, 1)$. Znajdź kąt między wysokością tego trójkąta poprowadzoną z wierzchołka A i bokiem AC .

IV.104 Obliczyć

a) pole trójkąta rozpiętego na wektorach $\vec{a} = [1, -1, 1]$, $\vec{b} = [0, 3, -2]$

b) pole równoległoboku o wierzchołkach $A = (1, 0, 1)$, $B = (3, -1, 5)$ i $C = (-1, 5, 0)$

c) objętość równoległościanu rozpiętego na wektorach $\vec{p}$, $\vec{q}$, $\vec{r}$,

d) pole równoległoboku rozpiętego na wektorach $\vec{a} = [1, 2, 3]$, $\vec{b} = [0, -2, 5]$

e) pole trójkąta o wierzchołkach $A = (1, -1, 3)$, $B = (0, 2, -3)$ i $C = (2, 2, 1)$

f) pole i objętość czworościanu rozpiętego na wektorach $\vec{u} = [0, -2, 0]$, $\vec{v} = [0, 0, -2]$, $\vec{w} = [2, 0, 0]$

g) pole i objętość czworościanu o wierzchołkach w punktach $A = (0, 0, 1)$, $B = (0, 1, 0)$, $C = (-1, 0, 1)$, $D = (1, -1, 0)$

h) pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{a} = 2\vec{i} - \vec{j}$ i $\vec{b} = \vec{i} + \vec{j}$,

i) pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{a} = \vec{p} - 2\vec{q}$ i $\vec{b} = 2\vec{p} + 4\vec{q}$, gdzie $|\vec{p}| = 2$, $|\vec{q}| = 3$ i $\sphericalangle(\vec{p}, \vec{q}) = \frac{\pi}{3}$

j) wiedząc, że pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{p}$ i $\vec{q}$ jest równe 2 obliczyć pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{a} = 2\vec{p} + 4\vec{q}$ i $\vec{b} = \vec{p} - \vec{q}$

k) pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{p}$ i $\vec{q}$ wiedząc, że pole równoległoboku zbudowanego na wektorach $\vec{a} = 2\vec{p} + 4\vec{q}$ i $\vec{b} = \vec{p} - \vec{q}$ jest równe 12

IV.105 Dane są trzy punkty $A = (2, -1, 2)$, $B = (1, 2, -1)$ i $C = (3, 2, 1)$. Znaleźć współrzędne wektora $\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC}$.

IV.106 Obliczyć $\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c})$ oraz $(\vec{a} \cdot \vec{c})\vec{b} - (\vec{a} \cdot \vec{b})\vec{c}$ dla podanej trójki wektorów

a) $\vec{a} = [1, 2, 3]$, $\vec{b} = [2, -3, 1]$ i $\vec{c} = [-3, 1, -2]$

c) $\vec{a} = [0, -1, 1]$, $\vec{b} = [2, -1, 0]$ i $\vec{c} = [1, 1, 1]$

b) $\vec{a} = [-1, 0, 1]$, $\vec{b} = [1, 2, -1]$ i $\vec{c} = [0, 1, -2]$

IV.107* Pokazać, że dla dowolnej trójki wektorów $\vec{a}$, $\vec{b}$, $\vec{c}$ zachodzi

$$\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c}) = (\vec{a} \cdot \vec{c})\vec{b} - (\vec{a} \cdot \vec{b})\vec{c}$$

IV.108 Uprość wyrażenia:

IV.124 Podaj współrzędne środka oraz promień okręgu danego równaniem. Narysuj okrąg.

a) $(x - 3)^2 + (y + 2)^2 = 16$.

f) $x^2 + y^2 = x + y + 1$.

b) $x^2 + y^2 = 2x + 2y + 2$.

g) $4x^2 + 4y^2 + 32x - 24y + 36 = 0$.

c) $x^2 + y^2 = 4x - 6y$.

h) $x^2 + y^2 = 2x - 3$.

d) $x^2 + y^2 = -3x + y - 4$.

i) $x^2 + y^2 = -10 - 2x - 10y$.

e) $x^2 + y^2 = -2x + 4y + 4$.

j) $x^2 = -y(y + 2)$.

IV.125* Znajdź wzór na prostą $y = Ax + B$ styczną do okręgu $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$ w punkcie okręgu danym przez

a) współrzędne punktu styczności (x_0, y_0)

b) kąt biegunowy punktu styczności φ .

IV.126 Wykorzystując wynik zadania IV.125 podaj wzór na prostą styczną do okręgu w zadanym punkcie. Narysuj okrąg wraz ze styczną.

a) $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 25$ w punkcie $x_0 = 4, y_0 = 2$

b) $(x + 1)^2 + (y - 1)^2 = 9$ w punkcie $x_0 = 2, y_0 = 1$

c) $(x - 1)^2 + (y + 2)^2 = 25$ w punkcie o współrzędnej biegunowej $\varphi = 30^\circ$

d) $x^2 + (y - 2)^2 = 16$ w punkcie o współrzędnej biegunowej $\varphi = 45^\circ$

IV.127 Narysuj elipsę o zadanym wzorze. Podaj współrzędne środka, wartości półosi wielkiej (a jeśli półoś wielka jest równoległa do osi OX, b jeśli półoś wielka jest równoległa do osi OY) oraz położenie ognisk.

a) $\frac{x^2}{4} + \frac{y^2}{6} = 1$.

c) $3(x + 1)^2 + 2y^2 - 6 = 0$.

e) $3(x - 1)^2 + 2(y + 3)^2 - 6 = 0$.

b) $\frac{(x - 1)^2}{2} + \frac{y^2}{5} = 1$.

d) $\frac{x^2}{5} + \frac{y^2}{4} - 1 = 0$.

f) $2(x + 1)^2 + 5(y + 2.5)^2 = 10$.

IV.128* Czy dane równania opisują elipsę? Uzasadnij odpowiedź. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, podaj parametry elipsy.

a) $9x^2 + 4y^2 + 36x - 24y + 108 = 0$.

b) $4x^2 + 9y^2 - 24x + 36y + 36 = 0$.

IV.129* Jakie krzywe opisywane są przez następujące równania. Podaj podstawowe parametry krzywej (w zależności od rodzaju krzywej: współrzędne środka, ognisk, równania kierownic, promień, półosie) a następnie naszkicuj jej wykres:

a) $16x(x - 4) + 4y(y + 2) - 4 = 0$.

c) $4x(x - 2) = -y(y + 2) - 1$.

b) $x(x + 6) - 4y(1 - y) = 3y^2$.

d) $\frac{y + 1}{x} = 2x + 1$.

Odpowiedzi

IV.1 8

IV.2 a) $\overrightarrow{AA}, \overrightarrow{BB}, \overrightarrow{CC}, \overrightarrow{DD}$, b) $\overrightarrow{DC}, \overrightarrow{AB}$, c) $\overrightarrow{DC}, \overrightarrow{DA}, \overrightarrow{AB}, \overrightarrow{BC}, \overrightarrow{AD}, \overrightarrow{BA}, \overrightarrow{CB}$, d) $\overrightarrow{AC}, \overrightarrow{CA}, \overrightarrow{BD}, \overrightarrow{DB}$

IV.3 a) $\overrightarrow{BD}, \overrightarrow{DB}, \overrightarrow{EA}$, b) $\overrightarrow{BD}, \overrightarrow{DB}, \overrightarrow{EA}, \overrightarrow{CA}, \overrightarrow{AC}, \overrightarrow{DF}, \overrightarrow{FD}, \overrightarrow{EC}, \overrightarrow{CE}$, c) $\overrightarrow{BD}$, d) $\overrightarrow{BD}$, e) $\overrightarrow{DB}, \overrightarrow{EA}$

IV.4 a) $\overrightarrow{BC}, \overrightarrow{CB}, \overrightarrow{DA}, \overrightarrow{EH}, \overrightarrow{HE}, \overrightarrow{FG}, \overrightarrow{GF}$, b) $\overrightarrow{DA}, \overrightarrow{EH}, \overrightarrow{HE}, \overrightarrow{CF}, \overrightarrow{FC}, \overrightarrow{BG}, \overrightarrow{GB}$,

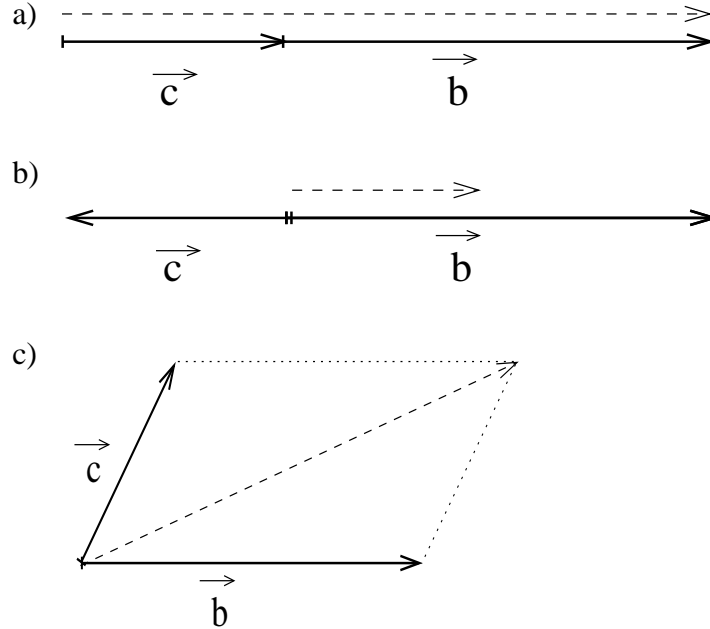
c) $\overrightarrow{BC}, \overrightarrow{HE}, \overrightarrow{GF}$, d) $\overrightarrow{HE}$, e) $\overrightarrow{DA}, \overrightarrow{CB}, \overrightarrow{EH}, \overrightarrow{FG}$, f) $\overrightarrow{AH}, \overrightarrow{HA}, \overrightarrow{BG}, \overrightarrow{GB}, \overrightarrow{CF}, \overrightarrow{FC}, \overrightarrow{DE}, \overrightarrow{ED}$

IV.5 b) $\overrightarrow{AC}$

IV.8 a) $\overrightarrow{AD}$, b) $\overrightarrow{AE}$, c) $\overrightarrow{AC}$, d) $\vec{0}$

IV.9 a) $\overrightarrow{AC} = \overrightarrow{AB} + \overrightarrow{BC}$ i $\overrightarrow{BD} = \overrightarrow{BC} + \overrightarrow{CD}$, b) $\overrightarrow{AC} = \overrightarrow{AD} + \overrightarrow{DC}$ i $\overrightarrow{BD} = \overrightarrow{BC} + \overrightarrow{CD}$

IV.10 $\vec{a}$ przedstawiony wektorem z linią przerywaną (Rys. 3)

Rysunek 3:

IV.11 Suma wektorów przedstawiona wektorem z linią przerywaną (Rys. 4)

IV.13 $\vec{d}_A = \vec{c} + \frac{1}{2}\vec{a} = -\frac{1}{2}\vec{a} - \vec{b}$, $\vec{d}_B = \vec{a} + \frac{1}{2}\vec{b} = -\frac{1}{2}\vec{b} - \vec{c}$, $\vec{d}_C = \vec{b} + \frac{1}{2}\vec{c} = -\frac{1}{2}\vec{c} - \vec{a}$

IV.14 $\overrightarrow{CD} = \frac{1}{2}(\overrightarrow{CA} + \overrightarrow{CB})$

IV.15 a) $\overrightarrow{AC} = \frac{4}{3}\overrightarrow{AB}$, b) $\overrightarrow{AC} = \frac{2}{3}\overrightarrow{AB}$

IV.16 $\overrightarrow{AM} = \frac{3}{2}\vec{p} + 4\vec{q}$, $\overrightarrow{AN} = 3\vec{p} + 2\vec{q}$, $\overrightarrow{MN} = \frac{3}{2}\vec{p} - 2\vec{q}$

IV.17 Jeśli C dzieli odcinek AB na pół

IV.18 $\overrightarrow{BD} = -\overrightarrow{AB} + 2\overrightarrow{BC}$, $\overrightarrow{AD} = 2\overrightarrow{BC}$, $\overrightarrow{BE} = -2\overrightarrow{AB} + 2\overrightarrow{BC}$, $\overrightarrow{FC} = 2\overrightarrow{AB}$

IV.19 Wektor przekątnej sali zaczepiony w danym rogu

IV.20 a) $\vec{u}$ i $\vec{v}$ równoległe i zgodne zwroty, b) $\vec{u}$ i $\vec{v}$ równoległe, zgodne zwroty i $|\vec{u}| \geq |\vec{v}|$, c) $\vec{u}$ i $\vec{v}$ równoległe i zgodne zwroty, d) $\vec{u}$ i $\vec{v}$ równoległe, przeciwne zwroty i $|\vec{u}| \geq |\vec{v}|$

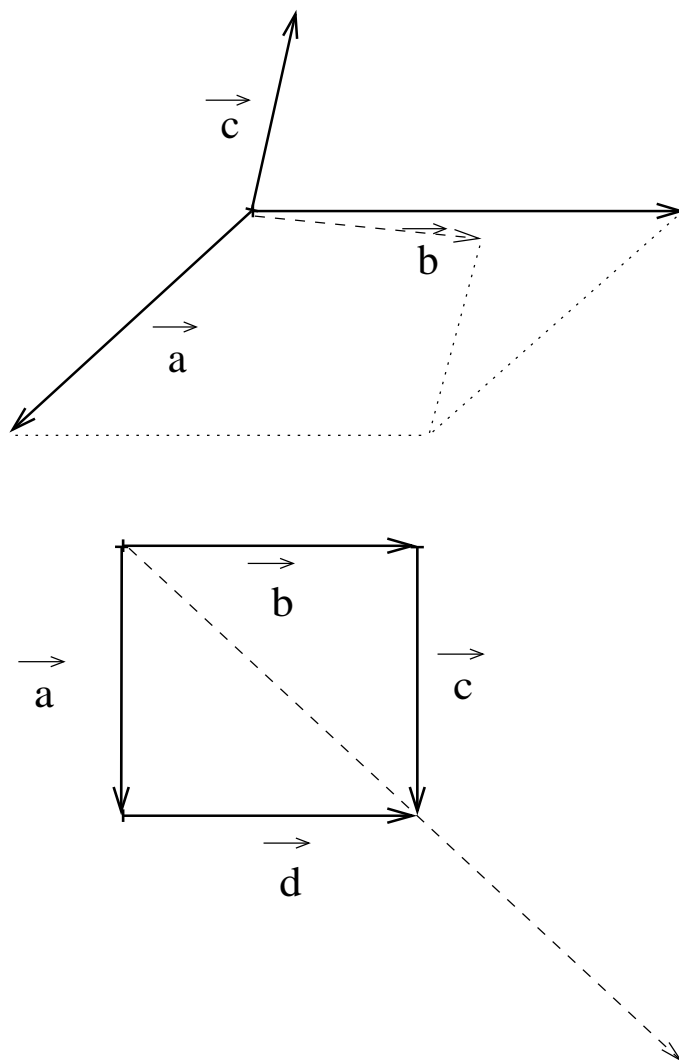
IV.21 Każdy wektor da się przedstawić jako kombinacja liniowa dwóch niezerowych i nierównoległych wektorów

IV.22 Każdy wektor na płaszczyźnie można przedstawić w postaci kombinacji liniowej dwóch danych niezerowych i nierównoległych wektorów.

IV.23 Liniowa niezależność: jeśli $a_i \in \mathbb{R}$ i $a_1\vec{f}_1 + a_2\vec{f}_2 + \dots + a_n\vec{f}_n = \vec{0}$, to $a_i = 0$, tzn. istnieje tylko rozwiązanie trywialne. Zatem warunek niezależności: $\alpha\vec{a} + \beta\vec{b} = \vec{0}$ ma rozwiązanie trywialne, gdy $\vec{a} \nparallel \vec{b}$. Jeśli $\vec{a} \parallel \vec{b}$, to $\vec{a} = \gamma\vec{b}$, czyli wektory są zależne.

IV.24 Analogicznie jak **IV.23**.

IV.25 Z treści zadania wynika, że $a_1\vec{f}_1 + a_2\vec{f}_2 = \vec{0}$ jedynie dla $a_1 = a_2 = 0$, a) $a_1\vec{f}_1 + a_2(-\vec{f}_2) = \vec{0}$ też dla $a_1 = a_2 = 0$, b) $a_1(\vec{f}_1 - \vec{f}_2) + a_2(\vec{f}_1 + \vec{f}_2) = \vec{0}$ po przekształceniach $(a_1 + a_2)\vec{f}_1 + (a_2 - a_1)\vec{f}_2 = \vec{0}$ będzie spełnione, gdy $(a_1 + a_2) = (a_2 - a_1) = 0$, c), d) analogicznie

Rysunek 4:

IV.26 Analogicznie jak **IV.25** .

IV.27 a) $\vec{AB} = [-1, -6]$, $\vec{BA} = [1, 6]$, b) $\vec{AB} = [5, -2]$, $\vec{BA} = [-5, 2]$, c) $\vec{AB} = [5, 5]$, $\vec{BA} = [-5, -5]$,
d) $\vec{AB} = [1, -1, 8]$, $\vec{BA} = [-1, 1, -8]$, e) $\vec{AB} = [-2, -1, -3]$, $\vec{BA} = [2, 1, 3]$, f) $\vec{AB} = [-4, 1, 2]$,
 $\vec{BA} = [4, -1, -2]$

IV.28 $A = (6, -7)$

IV.29 a) $B = (1, 7)$, b) $B = (-5, -1)$, c) $B = (4, 11)$, d) $B = (-0.5, 5)$

IV.30 a) $C = (5, 10)$, b) $C = (1, 2)$, c) $C = (-1, -2)$, d) $C = (4, 8)$, e) $C = (2, 4)$, f) $C = (\frac{7}{3}, \frac{14}{3})$,
g) -

IV.31 a) $\sqrt{21}$, b) $\frac{\sqrt{17}}{2}$, c) $\frac{3\sqrt{5}}{2}$, d) $\frac{\sqrt{409}}{6}$, e) $\frac{7}{3}$, f) $\frac{2\sqrt{10}}{3}$, g) $\frac{\sqrt{61}}{3}$, h) $\sqrt{5}$, i) $\frac{\sqrt{89}}{3}$, j) $\frac{\sqrt{17}}{4}$,
k) $\sqrt{29}$, l) 4

IV.32 a) $\vec{a} + \vec{b} = [1, 4]$, $|\vec{a}| = 5$, $|\vec{b}| = \sqrt{10}$, $|\vec{a} + \vec{b}| = \sqrt{17}$, b) $\vec{a} + \vec{b} = [9, 3]$, $|\vec{a}| = \sqrt{10}$, $|\vec{b}| = 2\sqrt{10}$,
 $|\vec{a} + \vec{b}| = 3\sqrt{10}$, c) $\vec{a} + \vec{b} = [3, 5, -3]$, $|\vec{a}| = \sqrt{3}$, $|\vec{b}| = 2\sqrt{6}$, $|\vec{a} + \vec{b}| = \sqrt{43}$, d) $\vec{a} + \vec{b} = [-3, 3, -1]$, $|\vec{a}| = \sqrt{2}$,
 $|\vec{b}| = \sqrt{17}$, $|\vec{a} + \vec{b}| = \sqrt{19}$, e) $\vec{a} + \vec{b} = [-3, 1, -0]$, $|\vec{a}| = \sqrt{3}$, $|\vec{b}| = \sqrt{5}$, $|\vec{a} + \vec{b}| = \sqrt{10}$

IV.33 a) $\sqrt{5}$, b) $\sqrt{13}$, c) 5, d) 5, e) 2

IV.34 a) $\vec{a} = -\frac{1}{7}\vec{b} - \frac{18}{7}\vec{c}$, b) $\vec{a} = -\frac{1}{2}\vec{b} - \frac{1}{2}\vec{c}$, c) $\vec{a} = -\frac{3}{5}\vec{b} + \frac{1}{5}\vec{c}$, d) $\vec{a} = -\frac{5}{8}\vec{b} + \frac{1}{8}\vec{c}$,
e) $\vec{a} = -\frac{2}{7}\vec{b} + \frac{4}{7}\vec{c}$

IV.35 a) niezależne, b) zależne, c) niezależne, d) niezależne, e) zależne, f) niezależne, g) niezależne

IV.36 a) $m \neq -2$, b) $m \neq -\frac{3}{2}$, c) $m \neq \frac{-2}{3}$, d) $m \neq -1, m \neq 0$

- IV.37 a) $\vec{w} = 10\vec{a} - 5\vec{b}$, b) $\vec{w} = 0\vec{a} - 1\vec{b}$, c) $\vec{w} = -2\vec{a} - 2\vec{b}$, d) $\vec{a}$ i $\vec{b}$ są współliniowe
- IV.38 a) $\vec{w} = 1\vec{a} + 3\vec{b} + 2\vec{c}$, b) $\vec{a}$ i $\vec{c}$ są współliniowe, c) $\vec{w} = 1\vec{a} - 1\vec{b} + 1\vec{c}$, d) $\vec{w} = -1\vec{a} + 1\vec{b} - 2\vec{c}$
- IV.39 $\vec{AC} = [1, 3]$
- IV.40 $\vec{x} = [5, 5, 2]$
- IV.41 $2\vec{a} = [12, 4]$, $\frac{1}{2}\vec{a} = [3, 1]$, $-4\vec{a} = [-24, -8]$, $-\frac{1}{3}\vec{a} = [-2, -\frac{2}{3}]$
- IV.42 $5\sqrt{2} + \sqrt{26}$, tak
- IV.43 a) nie, b) tak, c) tak
- IV.44 nie
- IV.45 $4\sqrt{29}$
- IV.46 a) $P(2, 3)$, $R(-\frac{1}{2}, \frac{3}{2})$, $S(-\frac{3}{2}, \frac{1}{2})$, b) $P(2\frac{1}{2}, 3\frac{1}{2})$, $R(-2\frac{1}{4}, \frac{1}{4})$, $S(-\frac{1}{4}, 1\frac{1}{4})$
- IV.47 a) $\frac{a^2}{2}$, b) $-\frac{a^2}{2}$, c) $-3\frac{a^2}{4}$
- IV.48 $a = 5$
- IV.49 $x = \frac{2}{5}$
- IV.50 a) $15\sqrt{3}$, b) -4 , c) -5
- IV.51 a) 13, b) -25 , c) $-\frac{3}{2}$
- IV.52 a) 31, b) 4
- IV.53 a) -3 , b) 7, c) 19, d) 1
- IV.56 180°
- IV.57 $m \in \{2, -2\}$
- IV.58 $10\sqrt{2}N$
- IV.59 a) 3, b) 3, c) -1 , d) 52, e) 0, f) 0
- IV.60 a) -2 , b) 6, c) 7, d) $-\frac{5}{3}$, e) $\frac{11}{3}$, f) $-\frac{16}{3}$, g) 0, h) 3, i) $-\frac{79}{21}$, j) $\frac{27}{4}$, k) $-\frac{107}{30}$, l) 0
- IV.61 a) $\vec{b} = [-4, 6]$, b) $\vec{b} = [-2, 2, -4]$
- IV.62 $B = (6, 6, 6)$
- IV.63 $\vec{x} = [-3, 1]$
- IV.64 a) 90° , b) 45° , c) 90° ($\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$ tworzą bazę ortonormalną)
- IV.65 231
- IV.66 342
- IV.67 $-\frac{4}{5}$
- IV.68 a) 10, b) $10\sqrt{7}$
- IV.69 a) $\sqrt{7}$
- IV.70 a) $e = 4, f = 2$, b) $e = 15, f = \sqrt{593}$
- IV.71 20
- IV.72 $\sqrt{37}$
- IV.73 a) 5, b) $-2 - \frac{\sqrt{2}}{4}$, c) -2
- IV.74 a) $m = \frac{3}{2}$, b) $m \in \emptyset$, c) $m = 2$, d) $m = 7$, e) $m = 3$
- IV.75 $\frac{\pi}{3}$
- IV.76 a) $\sqrt{6}$, b) $\frac{3\sqrt{5}}{2}$, c) $\sqrt{34}$, d) $\sqrt{\frac{51}{2}}$, e) $\sqrt{37}$, f) $2\sqrt{11}$, g) $\sqrt{\frac{83}{2}}$, h) $\frac{\sqrt{61}}{2}$
- IV.77 ≈ 27 m
- IV.78 39°
- IV.79 6 m
- IV.80 517 m
- IV.81 Prosta wzdłuż której patrzymy, tworzy z płaszczyzną poziomą będącą na wysokości oczu obserwatora kąt wzniesienia (jeśli patrzymy powyżej tejże płaszczyzny poziomej) lub kąt depresji (jeśli patrzymy poniżej). Z treści zadania wynika, że $\frac{x}{h} = \text{ctg } \alpha$ oraz $\frac{x+s}{h} = \text{ctg } \beta$, zatem $h \approx 74$ m.
- IV.82 1 węzeł = 1 mila morska na godzinę. P_1, Z_1 — położenie statku pasażerskiego i zbiornikowca o godzinie 13:05. $|P_1Z_1| = 12$ mil morskich. P_2, Z_2 — położenie statku pasażerskiego i zbiornikowca, w chwili, gdy statek pasażerski znajduje się na południe od zbiornikowca. t — czas [h], jaki upłynął między pierwszym a drugim położeniem statków, x — droga zbiornikowca w czasie t . $|Z_1Z_2| = x = 8t$ (prędkość 8 węzłów). $|Z_1P_2| = \frac{x}{\cos 22^\circ 30'}$. Droga przebyta przez statek pasażerski w czasie t z prędkością 20 węzłów: $12 + \frac{x}{\cos 22^\circ 30'} = 20t$. Otrzymujemy: $t \approx 1,058h = 1h3m29s$, czyli ok. 14:08.
- IV.83 Rozwartokątnym (tw. kosinusów).
- IV.84 $\frac{1}{2} \frac{c^2 \sin \alpha \sin \beta}{\sin(\alpha+\beta)}$ (tw. sinusów)
- IV.85 a) $\frac{a^2}{2}$, b) $\frac{a^2}{2} \sin \alpha$

IV.86 Zbuduj trójkąt, którego boki tworzą wektory spełniające równanie: $\overrightarrow{AB} + \overrightarrow{BC} = \overrightarrow{AC}$. Wyznaczyc $\overrightarrow{BC}$ i podnieść obustronnie do kwadratu.

IV.87 $-\frac{\sqrt{5}}{5}$

IV.88 dla $AB = 6$, $\cos \gamma = \frac{5\sqrt{7}}{14}$

IV.89 $5\sqrt{2}$

IV.90 6

IV.91 Z tw. sinusów dla $\triangle ABD$: $R_1 = \frac{c}{2\sin \delta}$, gdzie $\delta \equiv \angle ADB$, a R_1 jest promieniem okręgu opisanego na $\triangle ABD$. Zauważmy, że $|\angle ADC| = 180^\circ - \delta$. Tw. sinusów dla $\triangle ADC$: $R_2 = \frac{b}{2\sin(180^\circ - \delta)} = \frac{b}{2\sin(\delta)}$, gdzie R_2 jest promieniem okręgu opisanego na $\triangle ADC$. Zatem $\frac{R_1}{R_2} = \frac{c}{b}$.

IV.92 $R = c = \sqrt{41 + 20\sqrt{3}}$

IV.93 $\frac{2}{5}$

IV.94 $12\sqrt{3}$

IV.95 32

IV.96 $d_1 = \sqrt{30 + 12\sqrt{3}}$, $d_2 = \sqrt{30 - 12\sqrt{3}}$

IV.97 a) $\vec{c} = [-1, -7, 5]$, b) $\vec{c} = [-5, 2, 4]$, c) $\vec{c} = \vec{0}$, d) $\vec{c} = [1, 1, 1]$, e) $\vec{c} = [0, 0, 1]$, f) $\vec{c} = [-3, -4, 6]$, g) $\vec{c} = [-4, 1, 1]$, h) $\vec{c} = [4, 2, -3]$

IV.98 a) $[-19, -7, 1]$, b) $[7, 1, -2]$, c) $[-4, -6, -17]$, d) $[3, 5, 2]$, e) $[-4, -6, -8]$, f) $[1, -7, 5]$

IV.99 a) $\vec{c} = [0, 0, -\frac{11}{2}]$, b) $\vec{c} = [-\frac{7}{2}, \frac{29}{5}, \frac{12}{5}]$, c) $\vec{c} = [-\frac{7}{8}, \frac{3}{2}, -\frac{1}{4}]$, d) $\vec{c} = [-5, \frac{1}{4}, -\frac{1}{2}]$, e) $\vec{c} = [-\frac{49}{20}, -\frac{67}{20}, \frac{11}{4}]$, f) $\vec{c} = [\frac{5}{8}, -\frac{9}{16}, -\frac{105}{16}]$, g) $\vec{c} = [-\frac{41}{12}, -\frac{43}{15}, -\frac{13}{20}]$, h) $\vec{c} = [0, \frac{3}{2}, -\frac{1}{2}]$

IV.100 $\vec{a}_{\parallel} = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{b^2} \vec{b}$

IV.101 a) $\vec{a}_{\parallel} = [\frac{3}{2}, \frac{1}{2}, 0]$, $\vec{a}_{\perp} = [-\frac{1}{2}, \frac{3}{2}, 0]$, b) $\vec{a}_{\parallel} = [\frac{12}{7}, \frac{6}{7}, \frac{3}{7}]$, $\vec{a}_{\perp} = [\frac{2}{7}, -\frac{13}{7}, \frac{18}{7}]$, c) $\vec{a}_{\parallel} = [-\frac{8}{9}, -\frac{16}{9}, \frac{16}{9}]$, $\vec{a}_{\perp} = [-\frac{1}{9}, \frac{16}{9}, \frac{31}{18}]$, d) $\vec{a}_{\parallel} = \vec{0}$, $\vec{a}_{\perp} = [\frac{1}{2}, 1, -2]$, e) $\vec{a}_{\parallel} = [-\frac{1}{3}, -\frac{2}{3}, \frac{1}{3}]$, $\vec{a}_{\perp} = [-\frac{2}{3}, \frac{7}{6}, \frac{5}{3}]$, f) $\vec{a}_{\parallel} = [-\frac{4}{7}, \frac{1}{7}, -\frac{2}{7}]$, $\vec{a}_{\perp} = [\frac{1}{14}, \frac{6}{7}, \frac{2}{7}]$, g) $\vec{a}_{\parallel} = [\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, -\frac{2}{3}]$, $\vec{a}_{\perp} = [-\frac{1}{3}, -\frac{1}{3}, -\frac{1}{3}]$, h) $\vec{a}_{\parallel} = [-\frac{3}{7}, \frac{9}{7}, -\frac{6}{7}]$, $\vec{a}_{\perp} = [-\frac{11}{7}, \frac{5}{7}, \frac{13}{7}]$, i) $\vec{a}_{\parallel} = [\frac{1}{3}, \frac{2}{3}, \frac{1}{3}]$, $\vec{a}_{\perp} = [\frac{5}{3}, \frac{1}{3}, -\frac{4}{3}]$

IV.102 $\frac{5}{18}[1, -4, 1]$

IV.103 45°

IV.104 a) $\frac{\sqrt{14}}{2}$, b) $\sqrt{461}$, c) $|\vec{p} \cdot (\vec{q} \times \vec{r})|$, d) $\sqrt{285}$, e) $2\sqrt{61}$, f) pole czworościanu liczymy jako sumę pól trójkątów: $P = \frac{1}{2}|\vec{v} \times \vec{w}| + \frac{1}{2}|\vec{w} \times \vec{u}| + \frac{1}{2}|\vec{v} \times \vec{u}| + \frac{1}{2}|\vec{v} - \vec{w} \times \vec{u} - \vec{w}| = 6 + 2\sqrt{3}$, $V = \frac{1}{3}P_{podst}h = \frac{1}{3} \frac{1}{2}|\vec{v} \times \vec{u}| \frac{|\vec{w} \cdot (\vec{v} \times \vec{u})|}{|\vec{v} \times \vec{u}|} = \frac{1}{6}|\vec{w} \cdot (\vec{v} \times \vec{u})| = \frac{4}{3}$, g) $P = \sqrt{14} + \frac{1}{2}(\sqrt{2} + \sqrt{30})$, $V = \frac{4}{3}$, h) 3, i) $24\sqrt{3}$, j) 12, k) 2

IV.105 $[6, -4, -6]$

IV.106 a) $[-17, 22, -9]$, b) $[-2, 2, -2]$, c) $[-1, -1, -1]$

IV.107 Obliczyć iloczyn $\vec{b} \times \vec{c}$ podstawiając współrzędne $\vec{b} = [b_x, b_y, b_z]$, $\vec{c} = [c_x, c_y, c_z]$, następnie wykonać mnożenie $\vec{a} \times (\vec{b} \times \vec{c})$, gdzie $\vec{a} = [a_x, a_y, a_z]$ i pogrupować.

IV.108 a) $2|\vec{a} \times \vec{b}|$, b) $\vec{p} \times \vec{q} - 3\vec{p} \times \vec{r} - 2\vec{q} \times \vec{r}$, c) $26\vec{b} \times \vec{c}$, d) $12\vec{a} \times \vec{c} + 6\vec{b} \times \vec{c} - 9\vec{a} \times \vec{b}$, e) tożsamość Lagrange'a $\vec{a} \cdot [\vec{b} \times (\vec{c} \times \vec{d})] = (\vec{a} \cdot \vec{c})(\vec{b} \cdot \vec{d}) - (\vec{b} \cdot \vec{c})(\vec{a} \cdot \vec{d})$, f) $[(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{d}]\vec{c} - [(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}]\vec{d}$

IV.109 a) $\frac{75}{4}$, b) $\frac{7}{4}$, c) $\frac{\sqrt{3}}{2}$

IV.111 a) nie, b) nie, c) nie, d) tak

IV.112 1

IV.113 $-2\sqrt{6}$

IV.114 5

IV.115 a) $[-6, 12, -6]$, b) $[-8, 15 - 20]$, c) $[-2, 11, -3]$

IV.116 patrz zadanie **IV.104** f): $V = \frac{1}{6}|\overrightarrow{AD} \cdot (\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC})|$, $V = \frac{1}{3}P_{podst}h_D = \frac{1}{6}|\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC}|h_D$. a) $V = 14$, $h_D = \sqrt{14}$, b) $V = 14$, $h_D = \frac{7\sqrt{3}}{3}$

IV.117 Znajdujemy warunek na wektory równoległe do płaszczyzny, $\vec{r} = (r_x, r_y, ar_x + br_y)$, $\vec{v} = (v_x, v_y, av_x + bv_y)$. Wybierając $r_x = v_y = 1$ oraz $r_y = v_x = 0$ znajdujemy iloczyn wektorowy $\vec{w} = \vec{r} \times \vec{v} = (a, b, -1)$. Następnie normalizujemy wektor $\vec{w}$ otrzymując $\vec{n} = \frac{\vec{w}}{|\vec{w}|}$.

IV.118 $x_o = 0, y_o = \frac{1}{4\alpha}$, równanie kierownicy $y = y_k = -\frac{1}{4\alpha}$.

IV.119 Wykorzystując wynik z poprzedniego zadania otrzymujemy: $x_o = x_w = -\frac{b}{2a}$,

$y_o = y_w + \frac{1}{4a} = \frac{-b^2+1}{4a} + c, y_k = y_w - \frac{1}{4a} = \frac{-b^2-1}{4a} + c.$

IV.120 $a = \frac{1}{2(y_o - y_k)}, b = -\frac{2x_o}{y_o - y_k}, c = \frac{y_o + y_k}{2} + \frac{2x_o^2}{y_o - y_k}.$

IV.121 $x_o = B, y_o = C + \frac{1}{4A}, y_k = C - \frac{1}{4A}$

IV.122 $A = \frac{1}{2(y_o - y_k)}, B = x_o, C = \frac{y_o + y_k}{2}$

IV.123 a) $x_o = 2, y_o = -\frac{3}{4}, x_k = \frac{9}{4}$, b) $x_o = 0, y_o = \frac{13}{4}, y_k = \frac{11}{4}$, c) $x_o = -3, y_o = \frac{5}{2}, x_k = -\frac{7}{2}$, d) $x_o = \frac{1}{2}, y_o = -2, y_k = \frac{5}{2}$, e) $x_o = -1, y_o = \frac{7}{4}, y_k = -\frac{9}{4}$, f) $x_o = 1, y_o = \frac{13}{4}, y_k = \frac{11}{4}$

IV.124 a) $(3, -2), r = 4$, b) $(1, 1), r = 2$, c) $(2, -3), r = \sqrt{13}$, d) nie jest to okrąg, e) $(-1, 2), r = 3$, f) $(\frac{1}{2}, \frac{1}{2}), r = \sqrt{\frac{3}{2}}$, g) $(-4, 3), r = 4$, h) nie jest to okrąg, i) $(-1, -5), r = 4$, j) $(0, -1), r = 1$

IV.125 a) Wyznacz równanie prostej k przechodzącej przez punkty (a, b) i (x_o, y_o) . Następnie wyznacz równanie prostej prostopadłej do k przechodzącej przez punkt styczności (x_o, y_o) : $y - y_o = \frac{a - x_o}{y_o - b}(x - x_o)$, b) $A = -\text{ctg } \varphi, B = r \text{csc } \varphi + a \text{ctg } \varphi + b$

IV.126 a) $y = -\frac{3}{4}x + 5$, b) punkt (x_o, y_o) nie leży na okręgu, c) $y = -\sqrt{3}x + 8 + \sqrt{3}$, d) $y = -x + 2 + 2\sqrt{2}$

IV.127 a) $(0, 0), b = \sqrt{6}$, b) $(1, 0), b = \sqrt{5}$, c) $(-1, 0), b = \sqrt{3}$, d) $(0, 0), a = \sqrt{5}$, e) $(1, -3), b = \sqrt{3}$, f) $(-1, -2\frac{1}{2}), a = \sqrt{5}$

IV.128 a) $\frac{(x+2)^2}{4} + \frac{(y-3)^2}{9} = -1$ - nie jest to równanie elipsy, b) $\frac{(x-3)^2}{9} + \frac{(y-2)^2}{4} = 1$ - równanie elipsy o środku w punkcie $(3, 2)$ oraz półosiach $a = 3, b = 2$

IV.129 a) elipsa o środku w punkcie $(2, -1)$ oraz półosiach $a = 2, b = 4$, b) okrąg o środku w punkcie $(-3, 2)$ oraz promieniu $r = \sqrt{13}$, c) elipsa o środku w punkcie $(1, -1)$ oraz półosiach $a = \frac{1}{2}, b = 1$, d) parabola o wierzchołku w punkcie $(-\frac{1}{4}, -\frac{9}{8})$, ognisku w punkcie $(-\frac{1}{4}, -1)$ oraz kierownicy $y_k = -\frac{5}{4}$